

Vážené čtenářky a vážení čtenáři,

děkuji Vám za přízeň v roce 2017. Všem obchodním partnerům, spolupracovníkům, lektorům, učitelům, příznivcům a fanouškům OPEN LEARNING přeji krásné Vánoce, spoustu úžasných zážitků a úspěchů v novém roce.

Společně s učiteli a lektory budeme i v novém roce pokračovat ve smysluplném nasazování a využívání technologií v jazykovém vzdělávání v desítkách škol a firem, budeme ukazovat, že existují ověřené nástroje, koncepty a postupy, kterými lze jednoduše dát všem žákům stejné šance. Nechci samozřejmě tvrdit, že technologie jsou samospasitelným řešením pro zlepšení jazykové výuky. Tvrdím jen to, že jsou nástrojem, který může spolu s dalšími opatřeními (např. systémem vzdělávání učitelů a lektorů) pomoci schopnému a znalému učiteli i v nepříznivých podmínkách českých škol dosáhnout změny a zlepšení.

Jitka Kunčarová

Stejné šance všem žákům a reforma školství

Proč se dnes zamýšlíme nad potřebou dávat stejné šance všem žákům?

- 1. Protože oddělovat dobré děti od méně dobrých se české společnosti nevyplácí.
- 2. Protože státní přijímačky a maturita nejsou cílem vzdělávání, přestože to tak v mnoha základních a středních školách v ČR vypadá.
- 3. Protože ICT hrají významnou roli v zavádění inkluzivního školství v celém světě, ale v ČR jsme inkluzi pojali věcně chybně.

Larry Cuban, emeritní profesor Stanford University School of Education, je jedním ze špičkových didakticky orientovaných znalců vzdělávacích technologií, nedávno publikoval zajímavý přehled zásad, které podle něj musí každá reforma školství zohledňovat. Cuban nejdříve zdůrazňuje, že je nesmírně důležité uvědomovat si závislost každé reformy, výukového programu či aplikace technologií na aktuálních souvislostech a místních podmínkách. Proto není možné použít jednotné řešení pro všechny. Své zásady pak formuluje takto:

- 1. Žádná výuková metoda nevyhovuje všem. Žáci jsou různí v motivaci, zájmech i schopnostech. Proto je důležité používat větší množství různých postupů frontální výklad, práci ve skupinách, řízené diskuze, vlastní výběr aktivity žákem, pracovní listy, referáty, projekty, výukový software atd., atd., atd. Každý učitel by měl disponovat širokým repertoárem metod a nástrojů, umět je používat a mít takové podmínky, aby je použít opravdu mohl. Takové reformy, které zavrhují stávající osvědčené postupy a nutí bez ohledu na souvislosti, obsah a cíle používat jen ty nové, jsou špatné.
- 2. Často se opakující malé změny výukových postupů. Reformátoři, kteří své záměry myslí většinou dobře, žádají často změny, jež se snaží dosavadní praxi otočit o 180 stupňů. To se netýká jen školství, podobné snahy se občas vyskytují i v jiných oborech třeba ve zdravotnictví. Jenže takový záměr je většinou odsouzen k nezdaru. Po několika dekádách podobných pokusů jsou učitelé na hlasité prosazování a pokusy o zavádění změn alergičtí. Již se naučili si upravovat nové nápady tak, aby nekolidovaly s jejich stávající praxí. Reforma, která ignoruje historii nezdařených snah o změny v minulosti, nemůže uspět. Je třeba ji postavit na kontinuitě a využívat zkušenosti, které jsou často v lokálních podmínkách jedině funkční.
- 3. Školský systém ovlivňuje výuku. V 19. století zavedené rozdělování žáků do tříd podle věku a výuky do předmětů předurčuje to, co se ve škole děje. Učitelé si zvykli na hodinové lekce i na to, že jsou kvůli stejnému věku žáků požadavky na všechny vlastně stejné. To je navíc podpořeno plošným testováním (u nás státními přijímačkami či maturitou), jež nutí učitele klást na každého žáka stejné nároky. Existující systém tak přímo i nepřímo (nechtěně) ovlivňuje výuku. **Každá reforma proto musí být spojena též s vhodnou úpravou zavedeného systému.**
- 4. Zapojení učitelů. Cuban vzpomíná, kolik různých reforem bylo v USA učitelům vnucováno za posledních 100 let, a žádná nebyla jednoznačně úspěšná.

Chceme-li vyvolat změny ve výukových postupech, nemůžeme je zavádět příkazy shora. Do každé změny je nutné zapojit učitele od samých začátků její přípravy a budovat ji na základech existující praxe.

Aktuální globální přístup k problematice inkluze řeší v první řadě k tomu určena organizace OSN, tj. UNESCO. Aktuální program UNESCO popisující Cíle udržitelného rozvoje 2015-2030 má inkluzivní školství pro úplně všechny děti (lidi) na celém světě mezi svými nejvyššími prioritami. Projekt INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE PRO INKLUZI (ICT4I) vycházel z výše již zmíněné politiky EU, která zdůrazňuje důležitý vliv technologií na sociální inkluzi, jež je podmínkou pro vývoj směrem k otevřené, zelené a konkurenceschopné znalostní společnosti.

Projekt ICT4I dospěl k pěti zásadním doporučením pro nasměrování školské politiky členských států.

- 1. Překlenutí digitální propasti za účelem toho, aby mohli všichni žáci těžit z ICT jakožto nástroje pro své učení.
- 2. Zajištění, aby ICT4I byl chápán jako mezisektorová záležitost a byl zvažován a viděn ve všech relevantních oblastech politiky.
- 3. Zajištění dostupnosti a přijetí komplexních a integrovaných způsobů vzdělávání učitelů v ICT4I jakožto zásadního "předpokladu" pro jakoukoliv iniciativu v rámci ICT4I.
- 4. Podpora implementace závěrů souvisejících s projektem ICT4I ve školní praxi.
- 5. Zpřístupnění smysluplných dat jak kvalitativních, tak kvantitativních k monitorování a sdělování politiky a praxe v ICT4I.

Jitka Kunčarová

CLIL a bended learning v jazykovém vzdělávání

Metodu CLIL jsem začala používat ve školním roce 2011 - 2012, protože mi přišlo zajímavé propojit obsah předmětu cestovní ruch s anglickým jazykem. Rok jsem si připravovala materiály, které bych mohla

využít, zúčastnila jsem se semináře v Cheltenhamu ve Velké Británii na metodiku přípravy učebních plánů.

Dva roky jsem zkoušela využívat různé materiály, připravovala si kurz v MOODLU a v roce 2013 se zúčastnila kurzu OPEN AGENCY "Angličtina v cestovním ruchu". Protože jsem měla zkušenosti s přípravou vlastních materiálů, dokázala jsem ocenit již připravený kurz s nahranými videi Služby v cestovním ruchu.

Ve škole jsem ve spolupráci s vedením školy zavedla nový předmět Cestovní ruch v anglickém jazyce a začala využívat materiály OPEN LEARNING. Nespornou výhodou je certifikát, který žáci obdrží po úspěšném absolvování kurzu. Tyto materiály dále využívají při jejich studiu na vyšších odborných, ale i vysokých školách (dle zpětné vazby od některých absolventů).

V loňském roce jsem začala lektorovat workshopy OPEN AGENCY na téma "CLIL a blended learning v jazykovém vzdělávání" na středních školách v ČR. Na těchto workshopech pracuji s několika aplikacemi, využívám metody, s kterými jsem se setkala na různých seminářích a běžně je zařazuji do své výuky. Jednou z metod je práce s QR kódy, které zařazuji hlavně z důvodu praktického využití v běžném životě a přesto zjišťuji, že pro mnoho učitelů je tento nástroj nový a před seminářem s ním nepracovali. Dalším nástrojem je kvíz od Jeopardylabs, podobný naší hře Riskuj, kdy příprava nezabere déle než půl hodiny a my si můžeme pro žáky připravit kvíz na zopakování učiva, který je zábavný a žáci si zopakované učivo dobře zafixují.

Využívání CLIL a blended learning přineslo do mé praxe učitele angličtiny spoustu zajímavých postřehů. Změnila jsem roli učitele na roli mentora, který své žáky spíše doprovází než, aby vystupoval jako neomylná autorita, která vyučovací proces řídí. Žáci si sami rozhodují, kterou aktivitou začnou, které učivo si potřebují zopakovat, a tak se sami podílí na procesu učení. Vyučování je pro mne zajímavější a kreativnější. **Dnes už si nedovedu představit výuku bez využití IT nástrojů a věřím, že budoucnost vzdělávání patří využívání IT techniky a roli učitele jako lidského faktoru, který působí na žáky svou osobností a předává jim hodnoty platné po celá tisíciletí. Jedno bez druhého totiž v současné době nefunguje a my se můžeme podílet na změně vzdělávacího procesu, který jako učitelé máme ve svých rukách a můžeme ho pozitivně ovlivnit.**

Mgr. et Mgr. Jitka Pultarová

učitelka, Střední škola služeb, obchodu a gastronomie, Hradec Králové, Velká 3

Výuka jazyků na Akademii řemesel Praha

Akademie řemesel Praha – Střední škola technická nabízí žákům studium jak tříletých H oborů: strojní mechanik, strojník, mechanik opravář motorových vozidel, autoelektrikář, truhlář, tesař, zedník, kameník, elektrikář, instalatér, malíř a lakýrník, montér suchých staveb, podlahář, tak E oborů: strojírenské, tesařské, podlahářské, zednické, malířské a lakýrnické práce, stravovací a ubyto-

vací služby. E obory v rámci RVP nemají zařazenou výuku cizího jazyku. Naše škola však na základě požadavků pracovního trhu a rodičů žáků zavedla v rámci disponibilních hodin výuku odborné angličtiny na oboru stravovací a ubytovací služby. Vypracované pracovní listy s jednoduchou odbornou terminologií pomáhají žákům lepší orientaci na praktických hodinách v hotelích, jídelnách a dalších pracovištích souvisejících s oborem.

Akademie řemesel dále nabízí čtyřletý maturitní obor mechanik instala-térských a elektrotechnických zařízení a nově také obor autotronik. Oba obory jsou ukončeny maturitní zkouškou. Profilová část ústní maturitní zkoušky z anglického jazyka oboru MIEZ je také zaměřena na odbornou angličtinu daného oboru.

Vzhledem k charakteru studia a zaměření našich žáků se snažíme v rámci výuky cizího jazyka vybavit žáky nejen všeobecnou znalostí cizího jazyka, ale také odbornou terminologií, kterou budou využívat v budoucí profesi. Akademie řemesel dále nabízí čtyřletý maturitní obor mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení a nově také obor autotronik. Oba obory jsou ukončeny maturitní zkouškou. **Profilová část úst**-

ní maturitní zkoušky z anglického jazyka oboru MIEZ je také zaměřena na odbornou angličtinu daného oboru.

Vzhledem k charakteru studia a zaměření našich žáků se snažíme v rámci výuky cizího jazyka vybavit žáky nejen všeobecnou znalostí cizího jazyka, ale také odbornou terminologií, kterou budou využívat v budoucí profesi. Nabídka učebních materiálů pro všeobecnou angličtinu a jazykovou úroveň našich žáků (A2) na trhu je dostačující, ale většinou je pro naše žáky příliš obecná. Tato situace nás vedla k vytvoření vlastních pracovních listů pro většinu učebních oborů. Oceněním této aktivity bylo udělení ceny Label pro učitelku jazyků na naší škole.

Největším problémem a současně výzva pro všechny učitele cizího jazyka na naší škole je téma motivace žáků. Snažíme se o to, aby angličtina byla jazykem, který se chtějí naučit a nepovažují ho jen za nutné zlo, ale za cestu, která jim otvírá velkou šíři možností nejen v pracovním, ale i v soukromém životě. Při výuce používáme takové metody a techniky, abychom jim tuto cestu co nejvíce zjednodušili. Učíme odbornou slovní zásobu nejen prostřednictvím zmíněných pracovních listů a učebnic, ale také používáme možnosti IT-technologií. Jsme zapojeni v projektu Flash electro, který vznikl v rámci programu Erasmus + a je určen pro elektro obory. Využíváme možnosti OPEN LEARNING pro strojníky od společnosti Open Agency s.r.o. Certifikací prošlo na škole již více než 20 pedagogů teoretické i praktické výuky. V tomto školním roce jsme se také zapojili do celorepublikové a mezinárodní soutěže Best in English.

Řada našich žáků se v rámci projektů účastní výměnných stáží v cizině. **Spolupracujeme s odbornými školami v Německu, Švýcarsku, Polsku a na Slovensku.** Žáci z těchto stáží přijíždějí nadšeni a obohaceni o nové zkušenosti a přátele. Tyto zkušenosti jsou nedílnou součástí v jejich další motivaci učení se cizímu jazyku.

Našim cílem je zavedení metody CLIL nejen ve výuce odborných předmětů, ale i na praktickém vyučování. Velmi zjednodušeně jde o metodu, během které se zapojují prvky cizího jazyka do výuky odborného předmětu. Učitelé odborných předmětů a cizích jazyků jsou držiteli certifikátů OPEN AGENCY pro výuku metodou CLIL v předmětech matematika a angličtina pro strojníky. V tomto školním roce byli proškoleni další učitelé odborných předmětů, praktického vyučování i cizích jazyků.

Z počátečních rozpaků některých pedagogů odborných předmětů a neochoty žáků při uplatňování této metody v pevně stanovených hodinách výuky, se stává postupně samozřejmost. Žáci nejen na zahraničních stážích, ale i v běžném životě zjišťují, že znalost odborné terminologie v cizím jazyce je posouvá dále v možnostech lepšího uplatnění se na trhu práce a také v posílení vlastního sebevědomí. Tato jejich pozitivní zkušenost je dalším z motivačních prvků nejen pro nás pedagogy, ale i pro další žáky. Cílem naší školy je postupně tuto aktivitu přenést na všechny vyučované obory.

Ing. Danuše Černá

statutární zástupkyně ředitele školy, zástupkyně pro teoretickou výuku Akademie řemesel Praha - Střední Škola technická Praha 4, Zelený pruh 1294